

РОТАРИ®

ИЗЛИЗА ВСЕКИ МЕСЕЦ БЕЗ ЯНУАРИ И АВГУСТ

Бр. 6, февруари 2009 г., № 127

В БЪЛГАРИЯ

ДА СЕ ДОКОСНЕМ ДО ИСТОРИЯТА НА РОТАРИ

СЪДЪРЖАНИЕ/CONTENTS

РОТАРИ В БЪЛГАРИЯ

Предварително регионално списание
на Ротари Интернешънъл
ISSN 1310-750X

Издател: Агенция "Бизнес"
Отговорен редактор:
г-р Наталия Христова

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Любен Атанасов, ДГ
Калчо Хинов, ПДГ
Наско Начев, ПДГ
Пламен Минева, ДГЕ
Симеон Кондов, ПФК
Красимир Ганчев, ДНГ
Цвятко Кадийски, Ротари историк
Велимир Балтезаревич, Сърбия
Преводач: Таня Бояджиева
Секретар: Петя Стоянова
Коректор: Димитрина Вакрилова

Address:

ROTARY IN BULGARIA

1, Gladston Str.,

Plovdiv 4000, Bulgaria

Tel. +359 32/622 396

Fax + 359 32/628 770

E-mail: spisanie@rotary.bg

Printed by:

тел. +359 2 930 77 77

Petar Kanev, RC of Sofia-Balkan

ФЕВРУАРИ 2009

Обръщение на президента на РИ	3
Месечно писмо на гуверньора	4
Да се докоснем до историята на Ротари	5
Създаване на добронамереност чрез Фондация Ротари	7
Акценти от решенията на Съвета на директорите на РИ от заседанието през ноември 2008 г.	8
Ротари институт в Атина	9
Да привлечем младите към нашия клуб	11
Глобален обзор: акцент върху грамотността	13
Проект "Да дарим живот"	21
Нови благородни дела в Панагюрище	22
Първи благотворителен бал на РК Гоце Делчев	23
Шанс за живот	23
РК Самоков събира средства за програмата за младежки обмен	24
Празник на виното и приятелството	25
Деца на Мездра с коледни гръвчета	26
Хуманитарна акция "Деца помагат на деца"	27
Неформална среща на Ротаракт	28
DRR за един ден	28
Ротаракт Шумен на седем години	29
България в Европейския съюз	30

FEBRUARY 2009

RI President's Message	3
District Governor's Monthly Message	4
Catching up with Rotary's Past	5
Building Goodwill through our Foundation	7
Highlights of Actions Taken by The RI Board of Directors in November 2008	8
Rotary Institute in Athens	9
How to Attract Youth to Our Clubs	11
Global Outlook: Focus on Literacy	13
Project "To Bestow Gift of Life"	21
New Noble Deeds Done in Panagyurishte	22
First Charity Ball of the RC of Gotse Delchev	23
A Chance of Life	23
RC of Samokov Raises Funds for Youth Exchange	24
Feast of Wine and Friendship	25
Christmas Trees for the Children of Mezdra	26
Humanitarian Initiative „Children Help Children"	27
Informal Meeting of Rotaract	28
DRR for a Day	28
Rotaract Club of Shumen in Its 7th Year	29
Bulgaria in EU	30

Официален сайт на Дистрикт 2482 - www.rotary.bg

Скъпи ротариански приятели,

Израснах в малко село, в което семейството ми живееше от много поколения. Живях в близост до много от членовете на голямото ни семейство, а семейните ни традиции бяха много силни. В онези дни малко корейци пътуваха в чужбина и западното влияние не се усещаше, а домът ми, моят език и моята култура бяха всичко, което познавах.

Когато бях на 20 години, взех решение, което определи живота ми напред. С подкрепата на баща си заминах да работя и уча в Съединените щати. Избрах Сан Франциско и прекарах там две години, като ходех на курсове и учех английски.

Справих се, работейки на нископлатени длъжности на няколко места.

Дори днес ми е трудно да опиша какво влияние ми оказва преживяното. Абсолютно всичко беше различно. Бях свикнал да виждам само корейски лица, а в Сан Франциско видях хора от целия свят. Учих английски език и работех с усърдие. Узнах какво е да бъдеш човек, който не разбира, който почиства след другите, който изпълнява заповеди, но не ги дава. Узнах колко голям наистина е светът извън моето село. Всичко, което изпитах, ме върна обратно в променена Корея.

Когато се върнах, за да се включа в бизнеса на баща ми в Сеул, знаех какво е да работиш на дъното на организационната йерархия, и това оказва влияние на отношението ми към работниците. Знаех какво е да вършиш физическа работа по цял ден и се отнасях с уважение към всички, независимо какво работеха.

А може би най-важното бе, че съзнавах колко малко познавах света.

Знаех, че в света има толкова много различни страни и култури, толкова много различни хора. Знаех, че колкото и да се различаваме, по същество всички сме еднакви. Също така знаех, че навсякъде по света понякога всеки има нужда от помощ.

В Ротари февруари е Месецът на световното разбирателство – време да се съсредоточим върху значението на добронамереността и разбирането ни за мира. За всички нас това е време да спрем и да помислим как изпълняваме Четвъртото направление на Ротари за служба - международната служба. Защото именно международната служба и международните приятелства ще ни помогнат да изградим по-мирно бъдеще.

*Донг Кърн Лий,
Президент на Ротари Интернешънъл*

GOVERNOR'S MESSAGE

Уважаеми ротариански приятели,

Искам да ви пожелаая от цялото си сърце една здрава, мирна, спорна и щастлива 2009 година.

Нека цари разбирателство във Вашите семейства, непрекъснато развитие на вашия бизнес, професионално и етично израстване във вашата служба и да имате много нови приятели .

Нека през новата година активираме нашите усилия за намиране на нови приятели за нашите клубове и увеличим съставът си за да изпълним още по успешни и полезни за обществото програми

Нека продължим нашия растеж в Ротари и за да постигнем много и забележителни резултати с програмите си в полза на децата, за осигуряването им на добри условия за живот, пълноценно хранене, чиста вода и добро образование.

Нека сега активираме нашите усилия за програмата "Полио". Нека осъществим, до края на 2008-2009 Ротари година целта на Д-2482, участие от Всеки клуб, с вноска от 1000 долара. Нека това да бъде нашият принос за ликвидиране на полиомиелита на земята.

Нека чрез участието си със средства във фондовете на Фондация Ротари допринесем за осъществяването на повече програми, изпълнени от нашите клубове

От 15 януари 2009 г. поканих всички клубове да подават предложения за кандидати за длъжността гуверньор.

Изборът на кандидат на клуба става на редовна седмична сбирка, на която една от точките на дневния ред е Номиниране на кандидат за дистрикт гуверньор 2011-2012.

Предложенията следва да се подават до председателя на Номинационния комитет Калчо Хинов.

Краен срок за подаване на протокола с решението от седмичната сбирка на клуба предложител, придружен със специален за целта формуляр с данните за предложени кандидат, обявявам 15 март 2009 г.

Приканвам всички президенти да запознаят членовете на клуба с процедурата по избор на Дистрикт гуверньор номини, като съобразят нормативните изисквания на Правилника, Конституцията и Процедурният наръчник на Ротари Интернешънъл в разделите за кандидат за ДГН.

На 16 декември 2008 г. Бордът на Директорите на РИ прие за пълноправен член 81-я български Ротари клуб, РК Гоце Делчев.

Честито!

Ние се радваме заедно с най-младите наши приятели ротарианци, че нашето ротарианско семейство нарасна с още един нов клуб. Поздравявам още веднъж президента на клуба Стоил Караулиев, президента Цветан Калоянов и приятелите от клуба спонсор РК Банско-Разлог, асистент гуверньорите Васил Новоселски и Анелия Дошева и всички приятели, помогнали за създаването и утвърждаването на РК Гоце Делчев.

Пожелавам на всички приятели успешна работа през нашата година, да осъществим нашите проекти, за да ПРЕВЪРНЕМ МЕЧТИТЕ В РЕАЛНОСТ за децата по света.

Щастлива и здрава 2009 година!

Любен Атанасов,
гуверньор на Дистрикт 2482 България

Да се докоснем до историята на Ротари

Календарът на стената показва 23 февруари, четвъртък, а изгледът от прозореца разкрива градски пейзаж от началото на 20-те години на миналия век. Стая 711 на Юнити билдинг в Чикаго, възпроизведена с пълна точност на 16 етаж в Централата на Ротари Интернешънъл, напомня за началото на Ротари и е свидетелство за работата на ротарианците, които се интересуват от историята на своята организация. За тези 104 години, откакто Пол Харис и тримата му приятели се срещат за пръв път в тази стая, Ротари пусна корени в целия свят, отвори вратите си за жени и е в последната фаза на борбата за унищожаването на полиомиелита. Познаването на историята помага на ротарианците да задълбочат връзките си с организацията и да планират сигурно бъдеще, което според архивиста на „История и архиви на Ротари“ Стефани Джордано, е изключително важно.

Духът на Ротари обитава стая 711 в световната централа на Ротари на "Уан Ротари сентър" в Чикаго

Ротарианците, които искат за научат повече за историята на Ротари, могат да се възползват от многобройни източници. Предлагаме ви някои от тях:

- **История и архиви на Ротари.** Това е официалният източник на РИ. Професионални архивисти предоставят информация на ротарианците и осигуряват исторически материали за rotary.org, *The Rotarian* и специални експозиции. Те обработват материали, документиращи миналото на Ро-

тари - публикации, протоколи от работата на борда, ранни снимки на Пол Харис и други лидери на Ротари. Както казва Джордано, като най-старата организация с идеална цел в света Ротари има богата история, а ротарианците право да се гордеят.

- **Клуб „Пол Харис 711“.** Работата по запазването на стая 711 започва, когато членовете на Ротари клуб Чикаго наемат и реставрират стаята в Юнити билдинг на Дибърборн авеню преди конгреса на РИ през 1980 г. Парите за наем свършват и тогава членовете на бъдещия клуб „Пол Харис 711“ угледват на помощ. През 1989 г., когато сградата трябва да бъде разрушена, те демонтират офиса. Офисът е пренесен в централата на Ротари и тържествено открит през 1994 г. Клуб „Пол Харис 711“ се събира три пъти в годината и спонсорира професионалното развитие на персонала на „История и архиви на Ротари“. „Искаме да запазим живо сдружението и личните приятелства на онези, които създадоха стаята“ – казва председателят на групата Тери Мюлер.

В МРЕЖАТА

История и архиви на Ротари
www.rotary.org/history

Клуб „Пол Харис 711“
www.room711.org

Международно сдружение „Наследство и история на Ротари“
www.historyfellowship.org

Фондация „Домът на Пол и Джейн Харис“
www.paulharrishome.com

Глобално сдружение
„История на Ротари“
otaryhistoryfellowship.org

- **Международно сдружение „Наследство и история на Ротари“.** Това ротарианско сдружение е създадено от Клуб 711 и Комитета по мемориала на Пол Харис – група, сформирана с цел да се запази гроба на Пол Харис в Маунт Хоуп семитри в Чикаго. Неговата работа е с помощта на фондация „Дом на Пол и Джейн Харис“ да съхрани артефактите, писмата и да реставрира дома на Пол и Джейн Харис в Чикаго – Коумли банк. Извършва се основен ремонт и групата търси дарения, за да го довърши.

- **Сдружение „Глобална история на Ротари“.** Вместо съхранение на данни, в центъра на интересите на това сдружение е достъпът. Началото му е поставено със създаването на уеб сайт, който обединява историята на първите 50 Ротари клуба. Днес сайтът предлага исторически материали за конгресите, президентите и Фондация Ротари, както и връзки (линкове) към групи, свързани с историята на Ротари.

Диана Шобърз

РОТАРИ НА ПРЪВ ПОГЛЕД

Ротари *

членове: 1 206 089
гистрикти: 534
клубове: 33 114

Ротаракт

членове: 169 855
клубове: 7 385

Интеракт

Членове: 268,985
клубове: 11 695

Местни ротариански групи

членове: 148 028
групи: 6 436

Към септември., освен, ако не е посочено друго

* Към 30 юни 2008 г.

СЪЗДАВАНЕ НА ДОБРОНАМЕРЕНОСТ ЧРЕЗ ФОНДАЦИЯ РОТАРИ

народни приятелства. Такива приятелства се зараждат всеки път, когато участник в програмата „Посланически стипендии“ среща своето семейство домакин или гострикт приема група за образователен обмен. Подобни променящи живота събития разширяват нашите перспективи и изострят интереса ни към света. Чрез Ротари и неговата фондация ние поощряваме личните връзки, които прехвърлят границите и изграждат основите на мира.

Февруари, Месецът на световното разбирателство, фокусира нашето внимание върху международното разбирателство, добронамереността и мира. Поддържайки нашата фондация и участвайки в нейните програми, ние намираме много пътища за постигане на тези цели.

Джонатан Маджиягбе, председател на Съвета на директорите на Фондация Ротари

Мисията на Фондация Ротари изисква от ротарианците да съдействат за укрепването на световното разбирателство, добронамереността и мира. Това е трудна задача в свят, където етническото противопоставяне, терористичните атаки и гражданските конфликти стимулират омразата и застрашават стабилността в толкова много региони. Но втората част от мисията ни посочва как можем да постигнем тази амбициозна цел: чрез подобряване на здравопазването, подпомагане на образованието и намаляване на бедността.

Днес Фондация Ротари финансира 5000 проекта за разнообразни дейности, свързани с тези проблеми, като изкопаване на кладенци в Гватемала, осигуряване на оборудване за училища в Афганистан и финансиране на програми по микрокредитиране в Уганда. Фондацията работи за мира, като прави по-сигурен живота на хората в нужда.

Като ротарианци, ние подкрепяме международното разбирателство и се радваме на между-

ДА ВЪРВИМ НАПРЕД, БЕЗ ДА ЗАБРАВЯМЕ ИСТОРИЯТА

На 23 февруари 1905 г. Пол Харис, Густавус Лоер, Хирам Шори и Силвестър Шийлд се срещат в офиса на Лоер в стая 711 на Юнити билдинг в Чикаго. На тази среща е създаден Ротари клуб Чикаго, а от него се ражда световното движение за служба на обществото - Ротари. Чикагският клуб, в който днес членуват повече от 200 души, неотдавна привлече консултант, за да им помогне за организацията и съхранението на архива на клуба.

Задачата включва превръщане в цифрова форма на 20 000 документа и снимки и качването им в сайта на клуба www.rotaryone.org.

За повече информация по тази и други, свързани с историята на Ротари теми, пишете на електронна поща history@rotary.org.

АКЦЕНТИ ОТ РЕШЕНИЯТА НА СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ НА РИ ОТ ЗАСЕДАНИЕТО ПРЕЗ НОЕМВРИ 2008 Г.

Клубни и дистрикт въпроси

Отбелязвайки ползата от президентските конференции по членството през 2007-08 и 2008-09 г. и ролята им за изпълнението на Стратегическия план на РИ, Съветът потвърди подкрепата си за тези форуми в бъдеще. Промени декларацията на РИ за разнообразието, като включи следното: „Клуб, изграден като отражение на общността, в която работи, по отношение на професионална и бизнес класификация, пол, възраст, религиозна и етническа принадлежност, е клуб с ключ към своето бъдеще.“ За да се увеличи видимостта на Ротари в Интернет, Съветът препоръчва всеки клуб да си осигури някаква форма на присъствие в мрежата: собствен уеб сайт, сайт в социален интернет портал, блог или други, свързани с интернет начини. Съветът няма да разглежда искания за промени в границите на нов дистрикт до три години след създаването му, освен по причини, които нанасят вреда на Ротари в региона. Съветът насърчава гуверньорите да учредяват междудържавни комитети между африканските страни и страните извън континента.

Административни и финансови въпроси

Съветът одобри избраните от елект президента Кени четирима изтъкнати ротарианци, които ще служат като попечители във Фондация Ротари от 1 юли 2009 г. Това са Густаво Грос от РК Ел Римас, Лима, Перу; Лин Хамънд от РК Лавленд, Колорадо, САЩ; Ашок Махаджан от РК Мулунд Маг, Индия, и Уилфрид Уилкинсън от РК Трентън, Онтарио, Канада.

Седнали от ляво на дясно: Бърнард Розен - касиер, Джон Кени - елект президент, Д.К. Ли - президент, Монти Оденарт - вицепрезидент, Пол Ницел. Прави от ляво на дясно: Майкъл Джонс, Хосе Сепулведа, Майкъл Коласурдо, Ерик Адамсън, Катрин Риво, Темистокъл Пино Джаксън Сие, Джонсън Макинли, Филип Силвърс, Томас Бранъм, Джон Лорънс, Ашок Махаджан, Ларс-Олоф Фредериксон, Казухико Озава, Едуин Фута - Генерален секретар

Съветът възстанови в максимална степен резерва от доходите от капиталовложения. Освен това Финансовата комисия на РИ набеляза мерки за съкращаване на разходите, които ще бъдат взети предвид при подготовката на бюджета за фискалната 2009-10 година. Съветът прие отчета за финансовите резултати на РИ за 2007-08 г.

Програми, комуникации, награди

Съветът се съгласи да продължи ползотворното сътрудничество с фондация „Долиуг“, Гудуил Индъстриз Интернешънъл, Международната асоциация по четене, Фонда на ООН за населението и американската Агенция за международно развитие.

Определи ролята и задълженията на председателите на дистриктни Ротари сдружения по интереси. Основната им роля ще бъде да насърчават участието в сдруженията чрез презентации на клубни сбирки и дистрикт конференции и чрез информация чрез дистриктните информационни бюлетени, уеб сайтове и друг вид електронни комуникации.

Съветът призна новата ротарианска оперативна група по диабета.

Съветът поръча на Генералния секретар да подготви публикация, популяризираща Четиристранния тест, Декларацията на ротарианците в бизнеса и професиите, стратегии за практикуване на високи етични стандарти на работното място, идеи и примери за проекти за професионална служба.

Отбелязвайки, че Стратегическият план на РИ е ръководство за възможни проекти в служба на обществото, и че Планът за бъдеща визия на Фондация Ротари има шест области на действие, Съветът отмени Менюто за възможности за служба.

За 2008-09 г. Съветът избра 145 носители на Наградата за безкористна служба. Внесе поправка в политиката си, като в бъдеще наградата ще се връчва само на един представител от дистрикт.

За Награди за връзки с обществеността през 2009-2010 г. бяха предвидени 2 млн. щ.дол.

Международни срещи

Съветът разгледа и одобри плановете за конгреса през 2010 г. в Монреал, Канада, включително логото, темата, предварителната програма, таксите за регистрация и бюджета. Прие благосклонно предложенията за провеждане на конгреса на РИ през 2015 г. в Хюстън, Тексас, или Финикс, Аризона, САЩ, или в Сао Паоло, Бразилия.

РОТАРИ ИНСТИТУТ В АТИНА

От 26 до 30 ноември в гръцката столица се състоя институт на Ротари Интернешънъл за Зона 10.

На форума присъстваха президентът на РИ Д. К. Лий, пасти президентите на организацията Уилфрид Уилкинсън, Карл-Вилхелм Стенхамар и Карло Равица, както и номинираният президент на РИ Рей Клингсгън. В Атина бяха дошли и най-почитаните гами в Ротари: Катрин Джонс – член на борда на попечителите на Фондация Ротари, и Катрин Риво – първата жена директор в историята на РИ.

Главни организатори на института бяха ПРИД Орсчелик Балкан, гуверньорът на Дистрикт 2470 Мария Деливория и ПДГ Джордж Апостолакос.

По традиция първите дни от Института са посветени на подготовката на бъдещите гуверньори в Зона 10. В това обучение взе участие нашият ДГЕ Пламен Минев. За акцентите и процедурите в дейността на бъдещите дистрикт лидери се грижеха преподавателите Сафак Алпай и Дорос Йеропулос.

Под мотото “Да направим мечтите реалност” в петък бе открита официална сесия на семинара за Фондация Ротари. По темата говориха ПРИД Орсчелик Балкан, ПРИП Карло Равица, министърът на туризма на Гърция Арис Спилототулос, проф. Елени Петрополу от Медицинския университет в Атина и президентът на РИ Д. К. Лий.

На тържествена вечеря бе отбелязана 80-годишнината от чартирането на РК Атина. Специални гости бяха певецът Демис Русос – ротарианец, и композитора Никос Игнасиадис.

ДГЕ Пламен Минев сред колегите си гуверньори от Зона 10

В събота основната тема бе “Нашата Фондация Ротари”, модераторът – пасти президентът Карл-Вилхелм Стенхамар.

За бъдещето на Фондация Ротари говори Каролин Джонс, член на борда на попечителите на фондацията. Специално внимание лекторите отделиха на действията по успешното приключване на програмата “ПолиоПлюс”.

В края на сесията ПДГ Калчо Хинов обяви официално решението си да направи дарение от 10 000 щ.дол. за програмата “ПолиоПлюс”.

След обяв работата на Института продължи в дискуссионни групи по въпросите на програмите на Ротари, свързани с образованието, водата, програмата “З-Н”, членството, младежта и Ротаракт, обществения имидж на Ротари и международните комитети. Лекции в секциите изнесоха ПДГ Калчо Хинов – за членството в Ротари, и ПДГ Наско Начев – за дейността на Световната ротарианска преса.

Финалната сесия бе посветена на бъдещето на Фондация Ротари. Лекторите потвърдиха, че Рота-

На галавечерята Д. К. Лий, Катрин Джонс и Катрин Риво връчиха грамоти на мейджър донорите Калчо Хинов и Наско Начев

ри ще продължава да работи като организация – гарант за разбирателство и мир по света.

В последния неделен ден бяха разгледани финансови и бизнес въпроси, произхождащи от световната криза, и новата програма на Фондация Ротари за отпускане на Мачинг грантове. Интерес предизвиква изказването на ПРИД Хулио Сорхус за бъдещата визия на Ротари (Речта публикуваме отделно).

Бяха представени конгресът на РИ в Бирмингам през тази година, президентската конференция в Кайро през февруари и предстоящите институти на РИ в Анталия и Сейшелските острови.

След приключването на работата на Института се проведе среща на лидерите в Дистрикт 2481 с президента на Ротари Интернешънъл Д.К. Лий и ПРИД Орсчелик Балкан, организирана от ПДГ Калчо Хинов. След проведените дискусии и изказаните становища се стигна до предложението към Съвета на директорите на РИ за редистриктиране на Д-2481, като Северна Гърция и Сърбия ще образуват нови дистрикти, а БЮР Македония, Черна Гора и Косово ще останат области за разширени към РИ.

Списание "Ротари В България"

Част от присъстващите на срещата лидери от Гърция и Сърбия

Приветствия към участниците

Скъпи приятели ротарианци,
За мен е удоволствие да ви приветствам на вашия Ротари институт. Вие сте тук, защото като мен вярвате в Ротари и в позитивните промени, които той създава в света. Знаем, че работейки заедно, можем да постигнем по-голямо благо. Знаем, че обединени от Ротари, можем да направим мечтите реалност за всички деца по света, като намалим детската смъртност.

Като участници в това важно събрание, нека не забравяме, че работата ни е да отворим очите на всички за тези нужди. Трябва да развиваме проекти, които осигуряват на децата чиста вода, подобряват общото здравеопазване, осигуряват възможност да се посещава училище. Трябва всички клубове да си подадем ръце и да работим съвместно, за да направим каквото е необходимо.

Нека през тази година да направим мечтите реалност. Нека безопасността и щастието на децата прераснат в дълъг и здравословен живот.

Ваш, Д.К.Лий

Скъпи приятели ротарианци,
Дистрикт 2480 на РИ в Гърция сърдечно и с голямо удоволствие ви приветства в края на ноември 2008 г. в най-важното Ротари събитие в Атина – Ротари институт, Зона 10, ГЕТС и ТРФ Семинар на ротарианците от Африка, страните от Средния изток и Балканите, както и от Иберийския полуостров.

Този Институт дава възможност за важни срещи между ротарианци от различни страни, езици и религии, нека да подобрим Ротари в Зона 10. Нека се присъединим към приятелството в Ротари и се срещнем с президента на РИ Д.К.Лий, както и с други видни ротарианци, които ще присъстват на Института в Зона 10.

Рагваме се да ви предложим нашето традиционно гръцко гостоприемство и Ротари приятелство наред с възможността за участие в голямото Ротари събитие в Атина, която беше домакин на Олимпийските игри през 2004 г., и съчетава Ротари института с престоя ви в един от най-прочутите градове на света Атина.

С най-добри ротариански поздравии,

Мария Деливория, ДГ на Д-2470 за 2008-2009 г.

ДА ПРИВЛЕЧЕМ МЛАДИТЕ КЪМ НАШИЯ КЛУБ

Този Международен институт се провежда в разгара на дълбоки икономически сътресения. От личен опит знаем, че това е време, когато много институции изглеждат несигурни, традиционните ценности са под въпрос, а народите и страните им са оставени на произ-

вола на съдбата, без управление. Днес бъдещето изглежда по-несигурно и трудно предвидимо, отколкото във всеки един момент от нашата колективна памет. Разколебаването на вярата в ценностите, институциите и плановете за действие в икономически условия със задъхващи се банки, намаляващите финансови пазари и замразяването на кредитите – всичко носи много тревоги на хората. Мнозина бяха изненадани и си спомниха с носталгия света от преди две-три години, когато икономическият просперитет постепенно обхващаше цялата планета.

В глобален мащаб обществото се оказа твърде задоволено и мудро, за да приеме своевременно необходимостта от промяна. Още по-лошо – всичко сякаш стана в състояние на вакуум.

Както старата поговорка гласи, време е да си кажем истината. Съвременната ситуация: от поредица важни събития в няколко области не е нещо, което внезапно се яви на хоризонта като резултат от лошо управление на финансовите пазари.

Точно обратното, тя е следствие на продължително развитие.

Моралното въздействие на корупцията се появи допълнително. Като общество ние за съжаление показваме, че предпочитаме моралния неутралитет, вместо да се изправим пред отговорностите си.

Нека да признаем очевидното. Никой не иска да декларира публично кои могат да бъдат приемливите морални ценности и поведение и кои не можем да приемем.

Добър или лош, прав или не... Това са думите, които изискват морален ангажимент и предпазливо си позволяваме да ги използваме всеки път. По-скоро винаги е безопасно да започнем с думи като „зависа“, „вероятно“, „може би“ или „възможно е“.

Не трябва да изпускаме от поглед съвсем реалната голяма опасност да станем твърде деморализирано общество, общество на наблюдатели, на изолирани индивидуалисти, които не желаят да изказват мнение. В обществото се наблюдават отклонения от правия път: децата растат без правила,

норми или ограничения, смятайки, че могат да правят каквото искат; възрастните не се намесват, за да ги разберат или напътстват. За съжаление твърде често свидетели стоят пасивно, със скръстени ръце. Това са родители и учители; представители на религиозната и държавна власт, хората, отговорни за разпространението на информация чрез медиите и отговорните за това беззаконие.

Голяма част смятат, че целият този хаос, пагуба и мрак не са наша лична отговорност, не ни засягат. И обратното, мнозина вярват, че това е дълг на някого друг – да сподели или да напътства, да вдъхне надежда или да се бори за човешкото добруване.

Семейните проблеми са свързани с тежки и граматични негативи. Наркотиците, бедността и влошеното здраве се дължат на лоши битови условия и ниско образование. В дългосрочен план тези проблеми са неизбежно свързани с ценностите добро и зло, отговорното поведение или погрешното схващане „карай да върви“, което е модна тенденция.

Какво можем да направим като ротарианци?

Как да направим Ротари по-привлекателен за младите мъже и жени, за хората, които в дългосрочен план ще се стремят да запазят нашите ценности?

Преди няколко години паст президентът на Ротари Интернешънъл Боб Барт заяви: „Ако искаме да имаме Ротари през следващия век, трябва да го направим привлекателен за новите поколения.“ Това е първият въпрос, който трябва да си зададем: Как ще се уверим, че Ротари пази своята магия и чар в очите на новите поколения? Конкретно: Как можем да се уверим, че младежите приемат призива да служат? Как могат да чуят думите ни и да видят усилията ни да служим? Отговорът е прост и ясен. Основава се върху една-единствена дума: лидерство. Да, приятели мои, ние трябва да сме начело.

Защо има хора, които толкова упорито отказват да отговарят на призивите на Ротари да станат лидери? Защо има мъже и жени, които нямат воля да живеят живота си според нашето мото „За безкористна служба“?

Повече от всякога лидерството в Ротари е задължение на всеки, защото като ръководители имаме моралното задължение да гарантираме, че промените, които извършваме, стават по начини, съвместими с основните принципи на Ротари, – това са нашите правила, нашите основни ценности, нашите стремежи, а защо не и нашият храм на мечтите.

Това е пътят към сърцето на младия и идеалиста: бигейки ентузиаст, енергичен лидер, мечтател, изпълнен с искрена енергия, който не се страхува да мечтае и който неизбежно ще привлича като магнит всички онези, които ни заобикалят.

Ротари има нужда от пионери със страстна визия и абсолютно чувство за мисия. Ротари се нуждае от мъже и жени с искрено чувство на преданост, готови да служат и да създават доверие, способни да ръководят по свой пример, винаги готови да засеят семената на любовта, протегнали ръка на всички човешки същества.

Това очевидно е нашето предизвикателство! И след като тези стремежи, емоции, надежди, мечти, виждания и ценности са възприети и споделени от всички в нашата организация, огромната човешка енергия и активност ще бъде отприщана. В този момент младите лидери от новото поколение ще намерят добро основание да се присъединят към Ротари. Може би трябва да променим езика си.

За членовете от по-младото поколение, в чийто език най-често се срещат думите „създаване на мрежа, доброволни начала, киберкомуникация, международно взаимодействие“ нашите традиционни Ротари формации от типа „приятелски групи, неофициални чатове, пътища за мир“, може да не звучат достатъчно атрактивно или уместно за тях.

Затова ние, ротарианците, трябва да уважаваме идеите и мненията на младите хора, да слушаме новия език с искрен интерес и да предложим истинско приятелство като отправна точка за установяване на отношения, доверие и интерес към нашата организация. Това хвърля мостовите на приятелство между поколенията. В свят като нашия, който се характеризира с много пасивност и липса на участие, където обществото спира да функционира и градовете дават класически пример за откъснатост и отчужденост, лидерството на истинските

ротарианците е тревожно необходимо.

Каква може да е реакцията на младежите при вида на доброволците, които дават личен пример?

Мои приятели ротарианци, не правете грешка; ние сме ключът, а и бъдещето на Ротари е единствено в нашите ръце. Да бъдеш ротарианец, не е шега! В тази връзка нека помислим: Кога беше последният път, когато лично поканихте някого да се присъедини към вашия клуб? Може би наистина смятаме, че тази отговорност носи изключително и само президентът на Ротари Интернешънъл? Може би зависи от Борда на директорите или от дистрикт гувърнъора?

Не, приятели ротарианци, това е наша обща задача, нашето предизвикателство, отговорност на всички и на всеки. Ако работим, за да направим Ротари атрактивна организация, ако действваме с постоянство, доверие и приемственост, ако подадем ръка, ако погледнем отвъд себе си, ако наистина споделяме Ротари, разгаряйки искрата в човешките сърца, и позволим на всеки да види благородната цел на Ротари, ако вярваме в Ротари, няма да имаме проблеми да запазим и увеличим броя на нашето членство. Нека бързо се обединим в търсене на млади доброволци и да върнем на борда хората, които принадлежат към Ротари по сърце и душа. По този начин се сдобиваме с нови ръце, нови глави и сърца, за да подкрепим и разширим нашите грижливо пазени идеали. Това е начинът, по който ще спечелим сътезанието срещу времето за много години напред!

Усещам, че все повече и повече хора искат животът им да е повече от обикновено оцеляване. Усещам, че повече и повече хора са готови да дадат истински смисъл на живота си, съзнавайки, че животът не е чаша, която трябва да бъде пресушена, а мярка, която да бъде изпълнена. За съжаление има ужасна празнота и безцелност в съвременния живот.

Скъпи приятели, какво чакаме от света? Нека го обрисуваме: Светът е пълен с бъдещи ротарианци. Утре ще бъде твърде късно да започнем да подкрепяме Ротари. Утре ще бъде твърде късно да каним нашите млади лидери – ротаракторите, нашите обучени посланици, участниците в груповия обмен, всички наши Ротари възпитаници, за да се присъединят към нашата скъпа организация.

Да действваме сега, за да направим мечтите си реалност.

ПРИД Хулио Сорхус,
издател на *Espana Rotaria*

ГЛОБАЛЕН ОБЗОР

АКЦЕНТ ВЪРХУ ГРАМОТНОСТТА

РЕШЕНИЕ ЧРЕЗ КОНЦЕНТРИРАН ЕЗИКОВ ПОДХОД (КЕП)

Как разработеният от ротарианците метод научи
стотици хиляди да четат и пишат

ЛИЦА ОТ МЯСТОТО НА СЪБИТИЕТО

Тайландски експерт по концентриран езиков подход
се присъединява към Ротари заради своята страст
към грамотността

ОГРАМОТЯВАЩИ ПРОЕКТИ В ЕГИПЕТ, ЮЖНА АФРИКА И СЕВЕРНА АМЕРИКА

Образование на необразованите

Разбирането на проблема лежи в основата на ефективните проекти

Ако необразоваността беше толкова незначителен проблем, ротарианците щяха да са го разрешили досега. Причините, поради които толкова много хора не могат да четат или пишат, са безброй: липсата на училища и учебни материали, недостатъчните средства, които отпуска правителството за образование, културните догми, ограничаващи образованието на жени и момичета и т.н. Проблемът не е само в неспособността на някои хора да разчитат гумите на една страница, а е много по-голям. Във все по-усложняващия се свят ограничението схващане за ползата от четенето принуждава пълнолетните до най-ниското стъпало в обществото.

Размерите на проблема плашат. УНИЦЕФ съобщава, че около един милион деца и възрастни (приблизително 15% от световното население) нямат дори начална грамотност. По мнение на Международната асоциация по четене, която сътрудничи с много ротариански клубове по целия свят за реализирането на проекта по ограмотяване, броят на децата от развиващите се страни, които не ходят на училище и не знаят да четат, е 113 милиона. Приблизително 500 милиона жени в света са неграмотни, което означава, че 2/3 от хората на средна възраст не могат да четат. Според доклада на ЮНЕСКО

Проектите по ограмотяване на Ротари са подкрепили нуждаещите се училища в Шри Ланка.

рейтингът на грамотността заема колебливи стойности в сравнение със статистиката за 2007 г. - от 23.6 % в Буркина Фасо, Западна Африка, до над 99 % в Северна Америка, Европа и по-голямата част от бившите съветски републики. Но дори тези високи резултати за неграмотността са подвеждащи. В разраства-

щия се свят хората, умеещи само да разчитат напечатаните гуми, не могат да се справят в ситуация, която изисква високо ниво на комуникативни умения, за да си намерят нискоквалифицирана работа. Рич Лонг, директор на взаимоотношенията с правителството в Международната асоциация по четене, дава за пример войската на САЩ. Само преди две поколения незавършил училище самолюбен техник се е нуждал от 36 страници ръководство за обслужване на боен самолет. Днес наръчникът за модерен реактивен изстребител е с над 70 000 страници. "Ако не умееш да разчиташ сложни изречения, не можеш да оцелееш в обществото - казва Лонг. - Целта ти не е да имаш минимална грамотност, а да бъдеш професионалист в четенето."

Но още има път на надежда. Ротари клубовете по целия свят се занимават с хиляди проекти за ограмотяване от десетилетия. През 1992 г. Ротари Интернешънъл предприема своята първа мисия по ограмотяване, подгизвайки

клубове и дистрикти да си помагат в създаването на тези проекти. РИ ресурс групата по грамотността сега помага на клубове и дистрикти, обменяйки информация и успешни практики.

Какъв е подходът на клуб без никакъв опит в тази област, за да изготви ефективен проект? Първо, членовете на клубовете трябва да открият подобен проблем в тяхната общност или в по-широк мащаб, казва Ричард Хамуик, главен координатор в групата по ресурсите и пастър-гуверньор на Дистрикт 6460 (Илинойс, САЩ). Хамуик препоръчва на ръководствата на клубовете да направят преценка и да определят кои усилия за ограмотяване ще бъдат по-ефективни в общността. За помощ в ръководенето и анализирането на преценката както и за плана на проектите за грамотност, ротарианците могат да се свързват с координаторите по грамотност на областите и зоните (описани в официалния наръчник) и областния съвет на Международната асоциация по четене (www.reading.org). Ако някои от членовете на ротарианските

клубове имат опит като учители, също могат отлично да оценят най-належащите нужди на обществото и да разработят методи, за да ги задоволят.

Тези нужди са различни от единия край на света до другия. Според местния координатор по грамотността Луна Аурелио, в Южен Пасифик неграмотността е голям проблем, дължащ се на бедността и липсата от училища и учители, така че построяването и обзавеждането на училища и набирането на учители може да бъде най-ефективният метод. Мачинг грантът в Южна Африка е фокусиран върху ограмотяване на жените и подрастващото население. Много клубове в Канада, САЩ, части от Великобритания и Ирландия са дейно обвързани с Библиотека „Въображение“ на Доли Партън. Тя насърчава родителите с ниски семейни доходи да четат на своите деца, като редовно им изпраща книги. В някои места по света са се съсредоточили върху предоставянето на компютри и различни видове компютърно обучение, докато други предпочитат да даряват книги. Проектите

на ротарианци за концентриран езиков подход са изключително гъвкави и адаптирани към местните култури по целия свят. Те са преобразили живота на хиляди неграмотни доскоро хора.

За клубовете е сравнително лесно да стартират подобен образователен проект, защото цялото подпомагане идва от Ротари Интернешънъл, смята Дейвид Фулър, вицепрезидент на РИБИ и съветник на РИ ресурс групата по грамотността. Възможността за образование е протегнатата ръка за измъкване от „капана на мизерията“, който ражда престъпления, страдания, а като краен резултат омраза и тероризъм. Ротарианците насърчават световния мир, като помагат на хората да се научат да четат.

Нанси Шефердсън

 Повече он-лайн:

Потърсете ротариански проекти и линкове за Общности в действие (605С), както и листата на Ротари и грамотността.

Повече от 2000 бразилци учат по програма Концентриран езиков подход благодарение на ротарианци и Фондация Ротари

Решението КЕП

Революционен метод, разработен от ротарианци и научил стотици хиляди да четат

За едно дете умението да чете му дава самочувствие. На тийнейджъра му осигурява продължаване на обучението в училище. А на възрастния - добри приходи, в противен случай цял живот се бори за подsigуряване прехрана на семейството си.

Това е масово издание, което търси цялостно решение на проблема, защото бедността не оправдава неграмотността. Идеята на Ротари преди повече от двадесет години да помогне чрез КЕП е „прегърната“ в класните стаи по целия свят. В днешно вре-

ме този метод процъфтява в повече от трийсет страни.

Учителите го прилагат по два начина: единият е базиран на извънкласните мероприятия, а другият на текста. Вторият започва с хорово четене в клас. След това учителите провеждат занимания, които помагат на учениците да си обяснят значението на това, което са прочели. И едва тогава учениците трябва да съставят собствени текстове, като работят по групи. По време на занятието преподавателите им дават и упреждения, целящи да разви-

ват съществени умения като разпознаването на гуми и построяването на изречения. Програмите, базирани на знанията, започват с демонстрация на това, което ще се върши, като например засаждането на градинка. Учители и ученици работят заедно, а после съставят разказ за изпълнението на задачите. И двата подхода придават особено значение на груповата работа, така учениците се учат един друг и никой не изостава.

Концентрираният езиков подход в Мангалуйонг, Филипините, е само един от примерите за успеха на този метод. Четиригодишното усилие, финансирано частично от двата Мачинг гранта на Ротари Фондацията на РИ, бе представено във всичките 16 начални училища в града. Флоренция Доминго, директор на отдел в градските училища в Мангалуйонг, съобщава, че преди проекта за концентриран езиков подход много малко ученици са посещавали училище. „Останалите изгубиха интерес и се отегчиха. След проекта се установи, че всеки обучаван в класните стаи е заинтересован и иска да бъде ангажиран с нещо.”

КЕП наистина промени учебната атмосфера

Флоренция Доминго

Книга, написана набързо, е по-полезна за учениците, отколкото книга, базирана на учебници. Тя изгражда у тях чувството на собственост и създава условия учителите да изготвят проекти за местните култури. Маргарет Сакс от Израел, ръководител на експертна група по образование в Организацията на обединените нации, споделя за необходимостта от образователни методи в тази насока: „Може да имате прекрасно разработен метод, който работи в една държава. Ако след това опитате да приложите същия метод в друг регион, там няма да функционира. Нуждите са различни, културните параметри са различни, езикът също е различен, межгуполовите взаимоотноше-

ния... Всички тези фактори трябва да се вземат под внимание.”

Гъвкавостта на концентрирания езиков подход е забавна. Единствените необходими средства са хартия, твърд картон, цветни моливи или пастели, ножичи и материали за подвързия като прежда или връв. Ролята на учителя е най-съществена, защото материалите не са от толкова голямо значение.

Именно тук ротарианците често намират разликата. Повече от десетилетие Джеймс Нейл Агамсън, паст гувърнорът на Дистрикт 9650 (Нов Южен Уелс, Австралия) и бивш генерален координатор на работната група по грамотността на РИ, подготвя учители за концентрирания езиков подход. Бивш директор на училище, защитил докторантура по образователна администрация, Агамсън оценява възможностите на КЕП отгавна. Той пътува до Тайланд през 1996 г., за да изучи метода, а сега обучава други хора за работа в Южна Африка и Филипините.

“Това е елементарна подготовка и с охота бе приета от учителите” - казва Агамсън.

Агамсън предполага, че це-

ната за стартирането и поддръжката на програмата е между 18 000 и 20 000 щ.г. Това включва обучението на учителите и учебните материали за две години. Освен от правителството, подкрепата идва и от Световната банка, както и от агенции на Организацията на обединените нации подобни на ЮНЕСКО и УНИЦЕФ, а Ротари подsigурява финансовата стабилност. Ротарианците подкрепят най-малко 2/3 от всички КЕП програми по целия свят.

Усилията на ООН за грамотияване за периода 2003-2012 са фокусирани върху мобилизирането на ресурсите и политическата воля за борба с неграмотността, но финансирането изостава. “Тези усилия трябва да бъдат подкре-

Шайана Барбоса е една от седемдесетте хиляди бразилци, научили се да четат и пишат по метода КЕП

пени финансово от международната общност, от частния сектор и организациите на гражданското общество” - споделя Сакс-Израел. Подкрепяйки програмите за грамотност и поощрявайки сътрудничествата, ротарианците могат да участват в последните пет години от инициативата.

Сакс-Израел съветва клубовете да мислят как да сълобят “пъзела на неграмотността” и предлага интеграцията като начин. Много важни са организации като Ротари, която разполага с експертни методи и предоставя финансова помощ, за да ги прилага за подпомагане на страни, както и да им предложи програми за ограмотяване, от които имат крещяща нужда. През юни 2008 Фондацията отпусна повече от 140 стипендии за КЕП програмите на обща стойност над 3.3 милиона щатски долара, в това число шест гранта за безвъзмездна помощ в подкрепа на проекти в Бангладеш, Бразилия, Филипините, Южна Африка, Тайланд и Турция. Стойността на всеки един от грантовете за безвъзмездна помощ, наречени “3-Н” (здраве, глас, човечност), е на стойност приблизително 2.4 милиона щ. долара.

Един от най-големите 3-Н проекти, на стойност 400 000 щатски долара, стартира през 1997 г. с пилотен проект в Контагем, град близо до Бело Хоризонте, Бразилия. През 2001 г. Фондацията заедно с бразилски дистрикти отпусна грант на стойност 233 752 щ.г., а останалото се прегоставя от международни спон-

сори. Усилията нарастват, за да може броят на учениците в Бразилия да достигне повече от 70 000, мнозина от тях в неравностойно положение.

„Животът на тези деца извън училище е много проблемен и понякога ги въвлеча в престъпления и наркомания - споделя своето виждане координаторът на проекта Едгардо Крафетуски, паст гуверньор на Дистрикт 4760. - Но когато ходят на училище, намират приятели и всичко става различно.”

Доминго, която наблюдава проекти във Филипините, споделя, че подходът има благоприятно влияние върху целия клас. „Сега учителите са по-уверени, защото са се научили да преподават като „господари на четенето” - казва тя. - Това допада на учениците. Предоставя им се възможност да си помагат един на друг, това е добре дошло за тях. Атмосферата в обучението наистина се променя благодарение на КЕП.”

Доминго отбелязва, че основният спонсор на обучението чрез концентриран езиков подход в училищата е Ротари клуб Мангалуйонг. Около 200 ротарианци от сегем други местни клуби оказват помощ в администрацията. „Те са много отзивчиви - споделя Доминго. - По време на обучението повечето от тях са тук и се опитват да създават работни отношения с учителите. Ротарианците следят класа, съветват и наблюдават отблизо.”

През 2007 г. Фондацията предостави 3-Н грантове на стойност 270 000 щатски долара за разширяване на КЕП проекта във Филипините и региона. Средствата ще спомогнат за разработването на специални учебници във Филипините и ще подкрепят предложението за правителството да одобри КЕП проекта в националната програма.

Деца в традиционните класни стаи участват активно в занятията, благодарение

на КЕП, но освен това методът е лесен за адаптиране към нетрадиционните нагласи и общества. Проектите в Индия и Мексико образоват децата от улицата, а усилията в Египет и Тайланд са в полза на слепите. В Турция броят на пълнолетните, повечето от които жени, получили 3-Н грантове на стойност 258 000 щ. д., е около 58 000. Проектът, спонсориран от Ротари клуб Измир-Каришяка, регистрира 450 учебни центъра, включително 150 в по-ниско развитите източни и югоизточни провинции на Турция. Поради продължилите с години размирици в повечето кюрдски райони, населението, и по-специално жените, е лишено от образование. И тъй като много от КЕП програмите за пълнолетни са базирани на заниманията, те вървят ръка за ръка с професионалните нужди. Например учебните часове за таксиметрови шофьори могат да се съсредоточат върху разчитането на карти и упътвания, докато в часовете по готварство могат да те научат да четеш рецепти. Някои дейностни проекти създават нови възможности за доходи. Адамсън припомня един проект в Непал, който учи пълнолетни ученици как да плетат вълнени шапки, които те продават на пазара и улицата. Когато виждат, че проектът вдъхва увереност и създава условие за допълнителни доходи на учениците, Ротари клубовете отпускат средства за вълна и материали. Продажбите нарастват и учениците започват да водят счетоводство и да се отчитат на своите ротариански кредитори – всичко насърчава грамотността и уменията на основа на натрупания опит. Като учим хората да четат и пишат, ние им помагаме да печелят повече и да осигуряват семействата си, обяснява Адамсън. Способността да четат и пишат като по чудо подобрява самочувствието.

М. Катлин Прам

Как стартира КЕП

Концентрираният езиков подход (КЕП) в момента е международно признат образователен метод, но той бележи своите скромни начинки в Австралия преди повече от три десетилетия.

Ричард Уокър (ротарианец и специалист в образованието) и Браян Грей (изследовател от колежа в Брисбейн) разработват метод за обучение на австралийските аборигени, чиито разнообразни езици и уникални култури правят традиционните подходи за четене почти невъзможни. В началото на 80-те години на XX век КЕП е реализиран в училище в Алис Спринг и има безпрецедентни положителни резултати. В същото време възпитателите от селските райони на Тайланд са се сблъскали с подобни проблеми, пред които се изправят австралийците. Уокър (вж. Въпроси и отговори) започва работа по КЕП програма на тайландски език, пригодена към учебния план на строителите в Банкок.

Започват с „нисък старт” – пилотен проект с акцент върху основните училища в североизточната провинция Сюрин. С изграждането на проекта организаторите разпространяват КЕП и в околните провинции. До 1987 г. Фондация Ротари одобри 3-Н гранта в подкрепа на петгодишен проект, който има за цел да поощри всички държавни училища в Тайланд да приемат КЕП програмата.

Тайландският пилотен проект се превърна в база за други мащабни програми и помогна за оформяне на насоките за преподаване, които могат да бъдат прилагани в световен мащаб. Известност гоби техниката за огромяване „Маяк”, която подsigурява центрове на нови места, с което се разширява влиянието на КЕП в различни региони по света. От началото на 90-те Ротари въведе КЕП програмите навсякъде, където е необходимо. Ранните програми са въведени в Непал и Лаос. Министерството на образованието в Бангладеш прие КЕП, подпомогнат от 3-Н грант.

Разгледайте галерията със снимки от КЕП на www.rotary.org/go

Въпроси и отговори с Ричард Уокър

Ричард Уокър, паст гувърнър на Дистрикт 9630 (Куинсланд, Австралия), е известен в Ротари като бащата на Концентрирания езиков подход - най-успешната програма за ограмотяване на Ротари интернешънъл.

Уокър работи дълги години като начален и гимназиален учител и директор, преди да вземе участие в обучението на учителите. Заради огромния му принос към образованието в Тайланд, посредством КЕП програмите, през 1992 г. Уокър получава от краля на Тайланд титлата „почетен доктор“.

Боб Айткен, главен редактор на списание „Ротари Даун Ъндър“, интервюира Уокър за Глобален Обзор.

ГО: Какъв е основният Ви подход към грамотността?

РУ: Да помагаш на някого да се научи да чете и пише е повече като да преподаваш плуване, отколкото математика или география – целта е да се придобият умения, които ще бъдат от полза по-късно в живота. Не е като голото изучаване на факти.

ГО: Как КЕП се асоциира с Ротари?

РУ: През 1984 г. се отзовах на молбата за разработване на учебни курсове по ограмотяване в Сринакхаринурот -

университет в Тайланд, и след пенсионирането си през 1985 г. отидох там като частно лице, за да подготвя изследователски труд върху КЕП – първо на английски, а след това на тайландски. Това доведе до създаването на Мачинг грант на Ротари Фондацията през 1986 г. и връзката между Ротари и КЕП проекта започна.

През 1997-98 паст президентът на Ротари Интернешънъл Глен Кинрос в обръщение към другите страни разказа за това, което Ротари направи в Тайланд.

ГО: Какво трябва да знаят ротарианци за КЕП и неговия потенциал?

РУ: В момента КЕП програмите действат по целия свят, а някои са приети като национални програми.

Ротари вече има значителен принос в „облекчаването“ на масовата неграмотност по света.

 Прочетете цялото интервю с Ричард Уокър на www.rotary.org/go.

Лица от мястото на събитието

Саоуолък Ратанавич

Тайландска ротарианка е обучила хиляди чрез концентрирания езиков подход

“За мен езикът е живот” - казва Саоуолък Ратанавич. Тя е изпълнена с енергия и ентузиазъм, така както трябва да бъде всеки учител. Това е ентузиазъм, с който тя е заразила хиляди други учители, избрани да работят с КЕП.

Ратанавич, член на РК Банкок, е родена в Банкок, Тайланд. През 1972 г. завършва с бакалавърска степен факултета по изкуства на университета Чуалалонгкорн, където специализира английски и френски език. След дипломирането си е учител по английски език в демонстративно

училище на университета Сринакхаринурот. Нейният подход е интуитивен и поразителен. “Аз винаги съм търсила по-добър начин за преподаване. Изпробвах различни техники. Всъщност следвам техниките, на които учениците се отзовават” - споделя Ратанавич.

Скоро тя усеща необходимостта да обогати представите си за езиковото обучение чрез допълнителна подготовка и научни изследвания. През 1975 г. Ратанавич отива в САЩ и специализира в институт в Канзас, където през

1980 г. получава докторска степен.

При първия си сблъсък с американската образователна система тя изживява малък културен шок. „В моята страна учителите доминират в класната стая. В САЩ го голяма степен това се отнася за учениците” - обяснява тя.

Ратанавич намира някои общи черти в стила на преподаване. Чрез своите научни изследвания тя открива, че учителите по целия свят се опитват да се доближат до езиковите познания по един и същ начин, като се наблюдава на

Ратанавич е страстен защитник на КЕП от 1982 г.

рутината и се наизустява теорията. „Те мислят, че трябва да научат граматиката, преди да учат хората как да общуват. Много време трябва да мине, за да се промени този начин на мислене“ - споделя тя.

Скоро след като се връща в Тайланд, през 1982 г., Сауолък се среща с Ричърд Уокър - неочаквана среща, която променя живота ѝ. Благодарение на него тя научава за КЕП метода.

Уокър, който пръв въвежда тази техника, е поканен да разработи ограмотителен курс за тайландските университети.

Ратанавич открива у Уокър нов съюзник, който споделя

нейното мнение, че преподаването трябва да бъде динамично, а не пасивна професия.

Най-ефективният начин да се научиш да четеш, е като се упражняваш. КЕП уменията дават конкретни резултати за два или три часа.

„Наскоро бях в Индия. Там ме провокираха да покажа ефективността на КЕП. Аз приех предизвикателството и за три часа научих група индийски деца да говорят елементарен тайландски. Те нямаха богат речник, но беше достатъчно, за да споделят нуждите си.“

Освен, че я запалва по КЕП метода, Уокър променя живота на Ратанавич, като я представя в Ротари.

„Когато бях в Австралия, за да науча повече за КЕП, останах в дома на Уокър - споделя тя. - Всяка сряда той ходеше на ротариански срещи. Говореше за Ротари през цялото време и обясняваше идеята за безкористната служба. Аз бях много впечатлена от това мото и останах обвързана с неговите правила. Тогава не можех да се присъединя към Ротари, защото съм жена, но съм горда, че през 1990 г. аз бях първата жена ротарианка в моя клуб.“

Ратанавич продължава да популяризира и провежда подготвителни учебни сесии, които тя смята, че трябва да

се прилагат неограничено, защото могат да помогнат на всеки. Неотдавна ротарианци от Кайро я канят да обучава местни незрящи студенти.

„Те се обединиха в група, като привлякоха и някои учители - припомня си Ратанавич. - Прекарах около пет часа с тях и постигнахме чудесни резултати. Разбира се, трябва да адаптираш техниката си на преподаване. Използвах ме брайлови текстове, но освен това трябваше да ги обучаваме чрез докосване на предмет. Трикът е да се намери най-стимулиращият за тях начин, за да научат нов език.“

Най-новият проект на Ратанавич е може би най-амбициозния и загълбочен досега: използване на КЕП техниките за намаляване на детската смъртност.

„Много бебета умират заради невежеството на своите майки - споделя тя. - Аз работя с лекари в моя Ротари клуб върху създаването на малка книжка, посветена на грижата за бебетата, която дори необразованите майки биха разбрали.“

Страстта ѝ към тази работа е доказала, че неграмотността е вечна борба. Живеем в свят, изпълнен с конфликти. Но ако хората се разбират помежду си, всички ще живеем в мир.

Лоурънс Джефери

Глобален гайджест

Проектите за ограмотяване правят мечтите реалност

От години грамотността е на челно място в Ротари с текущи проекти в хиляди общности по света. Всички тези образователни проекти демонстрират отговорност към работата в тясно сътрудничество с местните общности, след оценка на техните нужди.

Грамотността заема много голяма част от египетския проект

Членове на Ротари клуб в Ню Кайро, Египет, работят за подобряването на живота на жените и децата в градовете, където живеят, чрез образователни проекти, фокусирани върху грамотността, репродуктивното здраве и професионалното обучение.

Програмата е резултат от сътрудничеството между Ротари клубовете на Ню Кайро и Гелдери, Германия, и с допълнителната подкрепа на Мачинг грант от Ротари фондацията.

В класовете по програмата за ограмотяване се използва КЕП методът, а националните Ротари комитети подготвят технически обучението на учителите.

Близо 5000 ученици са се възползвали от КЕП метода през последните четири години.

Съгласно проект със срок година и половина, стартирал през януари 2008 г. в Ню Кайро се записват от 15 до 20 жени в клас, общо 240 души на възраст от 16 до 45 години. Жените са от бедни семейства, които след земетресението (1992 г.) в област Гиза се местят в Ню Кайро.

Наред с граматиката, те учат и полезни неща за репродуктивното здраве. Един човек трябва да има знания и в двете насоки, казва Ахмет Сами Саад, член на Ротари клуб Ню Кайро. Лекарите и другите здравни специалисти осигуряват образование по детските и женските здравни въпроси с цел намаляване процента на смъртността на рогилките и децата.

Проучванията в развиващите страни свидетелстват, че дори минимални познания могат да намалят детската смъртност.

Спонсорираните от Ротари КЕП програми са фокусирани в обучението на жени в придобиване на минимална грамотност.

Проучване в Бангладеш разкрива, че дете на майка с минимални познания по здравни въпроси има 20% по-голяма вероятност да оцелее от дете на необразована майка (из доклад „Състоянието на децата по света“

от 2008 г. на ЮНЕСКО).

В професионален аспект учениците посещават четиримесечен курс на обучение. Клубът предоставя материали и привлича нови професионалисти от общностите, а учениците получават доходи от продажби на изработените от тях продукти.

Увеличаване на грамотността в Южна Африка

Докато е гостуващ лектор в Китай Виктор Бреденкамп разбира какво е чувството да не можеш да четеш. Да не можеш да разчиташ уличните знаци и вестниците е почти като да си спял. Такъв бях аз в Китай, заявява Бреденкамп, паст гуверньор на Дистрикт 9270, Южна Африка, и член на Ротари клуб Пиетермаритсбург.

Опитът го кара да осъзнае колко е труден животът на неграмотните хора, живеещи в провинцията Квазулу-Натал. Когато се оттегля от поста на декан на университета в Натал, Бреденкамп, с подкрепата на клуба си стартира образователен проект за пълнолетни. От създаването ѝ през 1993 г. кампанията обхваща 13 000 души.

Клубът, който си партнира с организация по ограмотяване „Оперейшън Ънгрейд“ в Южна

Глобални ресурси

Следните РИ ресурси могат да помогнат на Ротари клубовете в създаването на успешни проекти по грамотност.

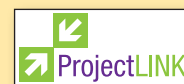
За да поръчате Ротари Видео Мегазин (RVM), посетете shop.rotary.org. За да намерите Литераси ресурс груп или комплект инструменти, търсете в www.rotary.org.

RVM 3.2

Работейки по 3-Н гранта на Фондация Ротари, ротарианците в Бразилия, Канада и САЩ създават в Кантагем, Бразилия, център за обучение на преподаване чрез КЕП метода. Над 1900 учители и експерти в образованието придобиват КЕП умения и учат над 72 600 души по целия свят как да четат и пишат. В том 3, брой 2 от RVM можете да видите как програмата дава шанс за по-добро бъдеще на учениците в криминално проявените райони. DVD-то е достъпно на английски език, със субтитри на френски, японски, корейски, португалски и испански. Английските субтитри са предназначени за хора с увреден слух. (506-07; 15 щатски долара)

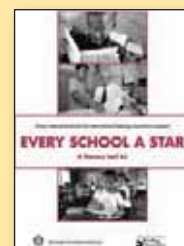
Ресурс група по грамотността

Литераси ресурс групата осигурява на ротарианците средствата, които са им нужни за насърчаване на грамотността у нас и в чужбина. Информация за връзка с координаторите и ресурси за развитието на клубовете и дистрикт проектите може да намерите на www.rotary.org. В сайта на РИ ще намерите база данните на ProjectLINK, средствата за откриване на образци за проекти по ограмотяване, както и тези, които се нуждаят от подкрепа по света. Други материали в наличност онлайн: A Menu of Service Opportunities, Community Assessmnet Tools и фактическите данни на компютърната програма по грамотност www.rotary.org.

Всяко училище - Звезда:

Комплект помощни средства за ограмотяване, разработен от Ротари Интернешънъл и Международната асоциация по четене, предназначен да помага на Ротари клубовете, избрани и представени за осъществени проекти, които отговарят на нуждите на училищата в техните общности и по света. Открийте информация за успешни кампании заедно с информация за връзка, ресурси, възможности и услуги. Ползвайте въпросниците и молбите на учителите, за да откриете точния проект за вашия район. Версия на английски език: www.rotary.org.

Африка и местния отдел по образованието, получава повече от 134 000 щатски долара безвъзмездна помощ от Фондация Ротари. Трийсет клуба в Дистрикт 9270 и 16 клуба от целия свят също имат съществен принос. Проектът е предназначен за бедни жени, които се учат да четат, пишат и смятат чрез учебна програма в училища, църкви и хижи в Квазулу-Натал. По програмата се работи и в осем поправителни дома, където процентът на неграмотност е особено висок.

Часовете по ограничаване са трамплин за придобиването и на други умения, включително шиене, плетене и готвене. В Кванибела, селска провинция на Квазулу-Натал, чрез проекта участниците се учат как да работят в градина, което им осигурява прехрана и доходи, както и обучение по въпросите за правата на човека и СПИН. През септември 2008 г. тези усилия бяха поощрени от ЮНЕСКО с наградата „Конфуций за огромяване“.

Брегенкамп има много добри спомени от работата си по образователните проекти, както и от наблюденията върху учениците и първите им опити за писане. „За мен най-удивителното нещо е да виждам в очите на някого как завъртулките, които прави, придобиват някакъв смисъл“, споделя той..

Образователни проекти за развитите страни

Много от проектите са приспособени за развиващите се страни, но напредналият технологически свят не е отворен към проблемите, свързани с четенето и писането. Ротарианците от напредналите страни подобряват образованието в своите общности в много насоки.

Трудностите с грамотността започват в ранното

детство. Ротари клуб Аубурн, Алабама, САЩ, разработва книжки „Бейбис Лов“ в помощ на родителите, които трябва да разберат, че четенето е много важно за техните деца. В този проект клубовете работят съвместно с медицински центрове, които обслужват хора с ниски доходи и предоставят детските книжки на родителите на новородените. Друг способ позволява на децата да участват в проект за

Ротари програмите в Южна Африка засягат хората от всички поколения в градските и селските райони.

господстване на речници. Ефективността за учениците е в използването на ключовите лингвистични средства. Много южноамерикански ротариански клубове работят в комплект с „Дикшънъри Проджект“, организация с нестопанска цел, основана в Южна Каролина, САЩ. Подобни организации обслужват групи чисти на света, включително Австралия и Великобритания.

По-големите деца често се нуждаят от специални уроци, за да развият уменията си да четат и пишат. Ротари клуб Белвил, Онтарио, Канада, партнира с местната библиотека в създаването на учебна програма, базирана на „Къмпютър-Асистент Литераси Сълъшън“, която допълва лятната програма за 2 – 8. клас. Учениците подобряват своите умения сами чрез електронни помагала и с ротариански помощник. Финансовата грамотност пък е фактор, който помага за процъфтяването на пазарната икономика. Ротари клуб Денвър Майл Хай, Колорадо, САЩ, скоро прибави и финансов компонент към своята огромяваща програма „Брейн Уайс“, която обслужва испаноговорещите семейства имигранти. Двуетичният курс за възрастни и юноши им дава необходимите умения за вземане на финансови решения.

Спонсорираните от Ротари КЕП програми са фокусирани в обучението на жени за придобиване на минимална грамотност.

Какво следва

През май *Глобален обзор* ще се съсредоточи върху целта на президента на РИ Донг Кърн Лиу за намаляване на детската смъртност в световен мащаб и ще обърне внимание на подкрепата от Ротари клубовете и дистриктите в реализирането на това дело.

Изпращайте ни вашите истории

Какви истории бихте желали да разкажем в *Глобален Обзор*? Имате ли предложение по някаква тема? Изпращайте ни ugeume си на global.outlook@rotary.org.

С благодарност към:

Боб Аймкен - главен редактор на *Rotary Down Under*, лицензирано регионално списание, обслужващо Австралия, Нова Зеландия и Тихоокеанските острови. Канадецът **Лорънс Джефери** е написал редица книги, посветени на Африка, Китай и Индия, включително *China's Wired! Your Guide to the Internet in China*. **Катлин Прам**, бивш редактор на *The Rotarian* - писател и редактор от Чикаго.

Нанси Шефердсън, от Ротари клуб Лейк Цюрих, Илинойс, САЩ - независим писател и издател на бюлетин за членовете от нейния клуб.

Глобален обзор: Приложение към световната ротарианска преса, се издава от Ротари Интернешънъл веднъж на тримесечие. Copyright © 2009. Главен редактор - Джоузеф Дер, художествено оформление - Барбара Нелс, асистент редактор - Сузи Ма, дизайнер - Авери Мамон, коректор прокуция - Канди Исаак, статии - Дженифър Амкин, Диана Шьоберг, Маурин Вог; Снимки - Алис Хенсън и Моника Лозинска-Лиу (снимки във връзка с Ротари, освен в случаите, когато не е отбелязано друго). Редакторски консултативен екип - Боб Аймкен (*Rotary Down Under*), Т.К. Балакришнан (*Rotary News/Rotary Samachar*), Карлос Енрике де Карвальо Фроес (*Brasil Rotario*), Андреа Пернис (*Rotary*), и Мамуас Шюм (*Rotary Magazin*).

ПРОЕКТ "ДА ДАРИМ ЖИВОТ"

екта най-добре илюстрират нашите намерения: "Лично аз като президент на Ротари клуб Плевен-Центрум, като майка и жена бих искала това да е стартов проект, който реално да продължи да работи до момента, докато нашата общественост свикне с фолиевата киселина и бъде убедена в необходимостта от приемането ѝ за бременната жена. Ако, дай Боже, ние спасим дори само няколко деца, от вродени аномалии, то значи сме си свършили работата."

Доц. Светла Божинова, която е наш консултант по този проект, изнесе кратка лекция за фолиевата киселина.

За доставянето на фолиевата киселина ни помогнаха аптеки "Тушева".

Традиционният коледен бал на клуба се проведе на 11 декември. Набраните средства от 4200 лв. бяха насочени по годишните програми на клуба: подпомагане на деца в неравностойно положение, участие на младежи в ежегодния поход от Плевен до Карлово – "По стъпките на Васил Левски".

Ротаракт предложи на търз картини, сувенири и сурвачки, из-

работени от децата на ОУ "Отец Паусий" – с. Върбица. Събраните от тях средства в размер на 800 лв. бяха за малките им приятели от Върбица.

Президентът на Ротаракт клуба Климентина Господинова представи двамата новоприети членове.

На нашия бал присъстваха и приятели от Ротари клубовете в Ловеч, Свищов, Сангански, Червен бряг.

Дарителската акция на 13 и 14 декември за набиране на дрехи, обувки, играчки и лакомства се извърши с активното участие на Ротаракт клуба. Събраните предмети бяха разпределени и представени на ОУ "Отец Паусий" – с. Върбица, училището за девойки в с. Подем и дома за стари хора в с. Бохот.

*Господин Пейчински,
РК Плевен-Центрум*

За Ротари клуб Плевен-Центрум месец декември бе отбелязан с три дарителски акции.

На 3 декември стартира проектът "Да дарим живот" (фолиева киселина – за всяка бременна жена), който бе представен от президента на клуба Илка Илиева. Присъстваха членовете на Ротари и Ротаракт клуб, акушер-гинеколози и журналисти от местните медии.

На първия етап на проекта бяха дарени 400 опаковки фолиева киселина за бременни жени от Плевен чрез двадесет и три АГ кабинета, които са извадени от базата данни на Здравната каса, работещи по програмата за майчино здравеопазване. Целта е бременните жени да получават фолиева киселина за първите три месеца от бременността си. Фолиевата киселина предотвратява аномалии в нервната система на детето, както и раждането на деца с увреждания. В този смисъл има и символика в това, че точно в Международния ден на хората с увреждания ние стартираме проекта, опитвайки се да се преборим с инвалидността при децата.

Заклучителните думи на Илка Илиева при представянето на про-

НОВИ БЛАГОРОДНИ ДЕЛА В ПАНАГЮРИЩЕ

На 13 декември 2008 г., в Месеца на ротарианското семейство и време на благотворителни инициативи, Ротари клуб Панагюрище положи началото на нов проект в полза на обществото, в което живеем. Идеята е подготовката и реализацията на проект с помощта на Фондация Ротари.

На Коледния благотворителен бал президентът на панагюрските ротарианци г-р инж. Лъчезар Цоцорков оповести инициативата за изграждането на „Наблюдавано жилище“ за лица, навършващи 18 години, които напускат специализираните институции. РК възприе идеята за този проект след проучване в Община Панагюрище. Така клубът реши да работи върху проект за подкрепа на потребностите от социални услуги в общината.

„Наблюдаваното жилище“ е форма на социална услуга на нуждаещи се младежи от подкрепа за социална интеграция и професионална реализация през прехода към самостоятелен независим живот, подпомагани от професионалисти. Професионалната реализация ще бъде осъществена с помощта на бизнес приятелите.

За стартирането на проекта РК Панагюрище провежда разговори с ротариански клубове в чужбина. С помощта на приятелите от клуба и гости на Коледния благотворителен бал са събрани 5500 лв., а така също фирми поеха благородното задължение да гарят дограмата и обзавеждането за социалното жилище. Нека служим в полза на обществото и превръщаме мечтите в реалност.

За съпричастност и помощ при решаването на проблемите в об-

Президентът на клуба Лъчезар Цоцорков оповестява инициативата „Наблюдавано жилище“

ществото, както и за заслуги за прославата на родния край и Родината, РК Панагюрище учреди „Приз за прослава на Панагюрище и България“. Ръководството на клуба обобщава направените номинации. Наградата е морална и е в ротарианския дух да насърчава високиморални норми във всички професии и да помага за изграждането на доброжелателство и мир по света. „Призът за прослава на Панагюрище и България“ ще бъде ежегодно признание на Ротари клуб Панагюрище към личности от общината за достигнати високи постижения в различни области на живота.

На 29 декември 2008 г. първи носители на Приза станаха:

1. МАРИЯ ОРЯШКОВА – световен и европейски шампион по самбо.

2. ВЕЛКО НИКОЛОВ – балкански шампион на 400 м с препятствия (юноши старша възраст).

3. МИРЕЛА ФЕРКОВА – носител на награда Гранд При „Живият Пламък“ на националния фестивал „Родолюбие“ в Панагюрище.

4. ТЕОДОРА ЗАХАРИЕВА – за защита правата на онкоболните и активна гражданска позиция.

Носителката на златен медал Христина Зайкова получава наградата си

5. Инж. РУМЕН КОСТОВ – за първата в общината винарска изба и за спечелени отличия на вина на национални и международни конкурси през годината.

6. Инж. ИВАН ЧОЛАКОВ – за наградата „Бойсей“ за системи за управление на качеството, наградата ИН-5 на БСК И 10 години „Оптикс“.

7. Д-р инж. ЛЪЧЕЗАР ЦОЦОРКОВ – класиран сред 10-имата най-добри мениджъри на годината в страната в класацията на сп. „Мениджър“ и „Делойт“ – България.

8. ИВАН АНГЕЛОВ и ЛУКА АНГЕЛОВ – за дарения по повод 190 г. на църквата „Св. Въведение Богородично“.

9. Д-р АТАНАС ШОПОВ – за научно-изследователска дейност и издаване на книги за историята на Панагюрище.

10. ХРИСТИНА ЗАЙКОВА – за носител на златен медал от национален конкурс „Златни ябълки“ в Кюстендил.

Наградите връчи президентът на РК Панагюрище г-р инж. Лъчезар Цоцорков.

Атанас Шопов,
РК Панагюрище

ПЪРВИ БЛАГОТВОРИТЕЛЕН БАЛ НА РК ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

150 гости на първия благотворителен бал, организиран от Ротари клуб Гоце Делчев на 19.12.2008 год. се събраха в ресторанта на хотел "Неврокоп" в град Гоце Делчев. 8720 лева се събраха от проведеня благотворителен търг и томбола и бяха дарени на Дома за деца с увреждания „Символ на любовта“. Особена щедрост демонстрираха приятелите Росен Думанов, Стоян Вакарев, Иван Белянов, Георги Шапков.

Елитът на град Гоце Делчев и региона развърза кесите си и предколедно зарадва деца от дома. Кметът Владимир Москов, гуверньорът на Ротари България – Любен Атанасов и президентът на РК Гоце Делчев Стоил Караулиев и гостите му разговаряха цяла вечер за замислените инициативи на местните ротарианци за новата 2009 година. Гости на благотворителния бал бяха и приятели от Ротари клуб София-Витоша и от спонсор Ротари клуба Банско-Разлог. Присъстваха и ЕДГ Пламен Минев и АДГ – Анелия Дошева. Приятелите от двата клуба взеха много дейно участие при провеждането на търга и допринесо-

ха за доброто настроение на бала. След среща с ръководството на дом „Символ на любовта“ приятелите от РК Гоце Делчев решиха с дарените средства да изградят детска площадка с пясъчник, катерушка, каквато за момента липсва на децата и малка улица, на която да учат правилата на движение.

Макар и нов, клубът има няколко успешно реализирани мероприятия – най-значимото е кампанията „Антидроза“, проведена в училищата в община Хаджидимово и Гоце Делчев, заедно с екип от лекари и психолози и прожекция на филма „Пропуснат живот“.

През тази година клубът има намерение да излезе с обща програма с доктор Теменужка Любенова и да продължи активно да работи и с другите училища в града и региона. Заедно с това през годината приятелите от Ротари клуб Гоце Делчев организираха празник за Деня на детето – първи юни, и дариха на децата много лакомства и детска дискотейка. Също така организираха и изложба – 75 години на Ротари България.

*Гая Башилева,
РК Гоце Делчев*

ШАНС ЗА ЖИВОТ

РК Хасково-Ауга изпълни своята програма „Шанс за живот“, изразена в закупуване на два модерни апарата: фетоскоп и фиброгастроскоп за родилно и детско отделение на МБАЛ – гр. Хасково.

По време на благотворителния коледен бал, президентът на клуба Байчо Бахов връчи чек на стойност 18 000 лв. на директора на болницата г-р Димитър Шопов.

В благотворителната инициатива освен членовете на клуба с парични дарения се включиха 43 хасковски фирми, приятели от Ротари клубовете Димитровград, Пазарджик, Враца, Соколу, Турция, и бяха събрани общо 21 200 лв. Обединяването на усилията на ротарианците и техните приятели ще промени макар и малко света към по-добро!

*Светломира Генева;
дистрикт офицер на Д-2482*

РК САМОКОВ СЪБИРА СРЕДСТВА ЗА ПРОГРАМАТА ЗА МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

Ротари клуб Самоков превърна в традиция своите благотворителни балове, с които отбелязват и най-големия и светъл християнски празник Коледа. На 12 декември бе неговото пето юбилейно издание, което се проведе под мотото: "Да превърнем мечтите в реалност!" Това мото би могло да се отнесе до всеки един от баловете на Ротари клуба, защото винаги има някой, който благодарение на ротарианците е сбъднал една мечта.

Вечерта беше празнично красива и богата на емоции, присъстваха гости и приятели на членовете на Ротари клуб Самоков. Настоящият президент на клуба г-н Александър Боев приветства всички с добре дошли и отпрати своите и на Ротари пожелания за успешна нова година и светли празници. Празничното настроение продължи до късно, защото организаторите се бяха погрижили за интересна и забавна програма.

Чрез томбола, търг на кулинарни шедеври и аукцион с девет произведения на изкуството се набраха средства в размер на 7000 (седем хиляди) лева за финансиране на програма за международен

младежки обмен на клуба през 2009 г. За празничното настроение се погрижиха оперният певец Петър Коновски, който развълнува стотиците присъстващи с божествения си глас; Милица Божинова и Асен Масларски повдигнаха градус на настроението, изпълнявайки песни от репертоара на "Тоника" и на своя дует; Оркестър „Универсал“ със солистки Ваня Ангелова и Йорданка Варджийска привлякоха вниманието и желанието на гостите да танцуват.

Така за пета година с Благотворителният коледен бал Ротари клуб Самоков показва, че доброволно отдава време, средства и сили и ще продължи да го прави в полза на обществото.

*Светлана Атанасова,
РК Самоков*

ПРАЗНИК НА ВИНОТО И ПРИЯТЕЛСТВОТО

На 13.12.2008 г. в Харманли се състоя традиционният Празник на виното и приятелството, организиран за пета поредна година от РК Харманли. С нас празнува ДГ Любен Атанасов, който порано през деня проведе официалната си визита в клуба.

На празника присъстваха около 200 души, от които голяма част бяха приятели от Ротари клубовете в Хасково, Габрово, Карлово, Гълъбово, Димитровград, София, Варна, Бургас, Момчилград и приятели от Ротари клуба в Димотика (Гърция). „Какво е да изпиеш чаша вино, ако до теб няма приятел, с когото на си кажеш НАЗДРАВЕ“. С тези думи и на здравица към присъстващите президентът на РК Харманли откри вечерта. На празника тази година представиха своята продукция винарните „Малката звезда“, „Терра Тангра“, „Сакар“, „Марин кър“ и „Кастра Рубра“. Наред с богатата музикално артистична програма бяха проведени благотворителна томбо-

ла и търз, средствата от които Ротари клубът гарантира за финансиране на две дейности на Дирекция „Социално подпомагане“. И двете инициативи са във връзка с подпомагане на хората с увреждания. Първата инициатива е за организиране на Колежен празник на децата с увреждания под надслов „Колежна усмивка за всички деца“, за която дарихме 500 лв. Втората инициатива е свързана с изграждането на приемна във фойето на ДСП – Харманли, с цел по-лесен достъп и по-бързо обслужване на хората с увреждания, за която РК Харманли поема изцяло финансирането.

ДГ Любен Атанасов връчва отличията „Пол Харис Фелоу“ на Динчо Генов и Антони Тодоров

Бяха връчени две награди Пол Харис за гарения към Фондация Ротари, като втори сапфир получи паст президентът Динчо Генов и за пръв път щастие то да получи престижната награда имаше и секретарят на клуба Антони Тодоров. Други двама приятели – Веселин Абаджиев и Митко Пейков, бяха номинирани за това отличие, след като всеки внесе по 1000 щ.д. за програмата „ПолиоПлюс“.

Динко Тървалиев, Президент РК Харманли

ДЕЦАТА НА МЕЗДРА С КОЛЕДНИ ДРЪВЧЕТА

В навечерието на Рождество Христово предварителен Ротари клуб Мездра подари коледни дръвчета и празнична украса на 10 училища и детски градини от града и селата, както и на детското отделение в общинската болница. Идеята да зарадваме най-малките се роди спонтанно на една от редовните ни седмични сбирки. Осъществи се със съдействието на Държавното лесничейство, което осигури безвъзмездно 11 двуметрови борчета. На всяко от тях бе монтирана метална табелка с надпис: Ротари клуб Мездра. Така с коледни дръвчета се сдобиха градските основни училища „Христо Ботев“ и „Кирил и Методий“, СОУ „Иван Вазов“ и шестте детски градини в железничарския град. А така също детското отделение в Многопрофилната болница и детската градина в село Долна Кремена. Всички бяха приятно изненадани от неочаквания жест на внимание.

Наскоро нашият клуб бе посетен от дистрикт гуверньора на Дистрикт 2482 България г-р Любен Атанасов. Той бе придружаван от асистент-гуверньора на Зона V г-р Здравко Златев, от ДГН Краси-

Коледни дръвчета с табелка "Ротари клуб Мездра" неочаквано зарадваха децата от училищата и детските градини в града

мир Ганчев, който ще оглави Ротари България през 2010/2011 г., от Симеон Конгов - председател на Комитета на лидерите, и от Кирил Беков от Ротари клуб Враца. Гостите се запознаха с организационното състояние и дейността на предварителния клуб в Мездра. В момента в него членуват 25 души, обединени от идеята да служат безкористно на обществото. Прегледана бе и документацията за приемането на клуба в Ротари Интернешънъл. Д-р Атанасов изнесе лекция за същността, принципите и основните приоритети на Ротари през 2008/2009 г. В края на срещата дистрикт гуверньорът подписа официално молба-

та на предварителен клуб Мездра за членство в организацията. Пълният комплект документи ще бъде изпратен в международния офис на Ротари Интернешънъл в Женева, а оттам - в Цюрих. Очаква се мездренският клуб да стане пълноправен член на ротарианското семейство в началото на следващата година.

На 10 декември предварителен Ротари клуб Мездра организира официална коледна среща, на която бе отчетена дейността на клуба през 2008 г.

Мирослав Гетов, председател на Клубната комисия за връзки с обществеността в ПРК Мездра

ХУМАНИТАРНА АКЦИЯ „ДЕЦА ПОМАГАТ НА ДЕЦА

В края на 2008 г. РК Русе заедно с гамите от Inner Wheel Русе организираха мащабна хуманитарна акция в помощ на Окръжната болница в града. Инициативата беше наречена „Жълти стотинки“ и чрез нея беше събрано значително дарение, предназначено за боледуващи деца в Русе.

Патрон на акцията „Жълти стотинки“ беше инж. Божидар Йотов, кмет на Община Русе. Идеята беше заимствана от благотворителна акция, организирана във Франция от г-жа Бернадет Ширак (съпруга на бившия френски президент Жак Ширак). Подобна акция, иницирана от сдружение Клуб МСН, се проведе успешно и в София.

Мотото на акцията беше „Деца помагат на деца“. Отпечатаха се голям брой плакати и брошури с цел популяризиране на мероприятиято, а русенските медии широко го отразиха. Затова и броят на участниците беше голям – включиха се почти 18 000 ученици от русенските училища.

Акция „Жълти стотинки“ за-

почна на 31 октомври. До началото на декември всички желаещи деца и ученици събираха монети от 1, 2 и 5 стотинки в специални пунктове към училищата или ги внасяха в освободена от такси за касови операции дарителска сметка в Банка ДСК.

Финалът на акцията беше отбелязан на 6 декември, Никулден, с детски концерт в Пленарната зала на Община Русе. Чрез инициативата „Жълти стотинки“ бяха събрани 5500 лв. Тази сума далеч надхвърли и най-смелите очаквания на организаторите. С осигурените средства бяха закупени играчки и обзавеждане за II детско отделение при МБАЛ – Русе. Идеята е не само да се събират средства за обзавеждане на детски кът, но и децата от малки да се учат на благотворителност и съпричастност към проблемите на своите връстници.

Мащабната инициатива „Жълти стотинки“ най-ясно реализира тазгодишния ротариански девиз – **Make Dreams Real.**

Иво БРАТАНОВ, РК Русе

CLARECO

ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ
ЗА ОТПАДНИ ВОДИ

ИЗГОТВЯНЕ, ФИНАНСИРАНЕ
И РЕАЛИЗИРАНЕ
НА ПРОЕКТИ ЗА:

ОБЩИНИ

МАЛКИ СЕЛИЩА

ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ

РЕСТОРАНТИ

ВИЛНИ СЕЛИЩА

ЕДНОФАМИЛНИ КЪЩИ И ВИЛИ

ХРАНИТЕЛНО-ВКУСОВА

ПРОМИШЛЕНОСТ

СЕЛСКО СТОПАНСТВО

ИНДУСТРИАЛНИ

ПРЕДПРИЯТИЯ

Контакти:

www.clareco.com; info@clareco.com

GSM 0878 800 884

НЕФОРМАЛНА СРЕЩА НА РОТАРАКТ

В старопрестолния град Велико Търново се проведе поредната среща на Ротаракт клубовете от България. Любезните ни домакини от Ротаракт клуб – Велико Търново се бяха постарали да ни заинтригуват силно още преди началото на самата среща. Както обикновено имаше вълнуваща програма, част от която бяха над 70 ротарактори от целия дистрикт.

Програмата започна с вечеря и откриване на срещата от домакините в автентичната обстановка на традиционен български ресторант. Вечерта продължи, както обикновено, с парти до зори.

Облачният съботен ден беше запазен за разглеждане на забележителностите на старата столица. Домакините бяха организирали обиколка на емблематичните за Велико Търново места.

На среща на клубовете от Зона 5 – Габрово, Велико Търново,

Плевен и Свищов, организирана от ДРП Радена Драгиева, всеки от нас разказа за себе си и работата си извън Ротаракт, представихме нашите клубове, говорихме за проблемите на клубно и дистриктно ниво. Зароди се една идея на Ротаракт клуб Плевен за дистриктна кампания за популяризиране на Ротаракт. Разменихме си клубни флагчета, направихме си снимки за спомен...

Официалната вечеря се провежда в прекрасната обстановка на ресторанта на гранд хотел „Янтра“ в прекрасната атмосфера на избрана музика и много нови приятелства. Вечерта беше белязана и от осъществени контакти с приятели от различни кътчета на България, които се надяваме един ден да използваме на клубно ниво.

*Ивайло Николов,
ADRR за 2008-2009, Зона 5*

DRR ЗА ЕДИН ДЕН

На 30.11.2008 г. в боулинг центъра на Sky City Mall в кв. „Гео Милев“ се проведе първият по рода си боулинг турнир за купата на Д-2482 България, организиран от DRR 2008 /09 Радена Драгиева и Ротаракт дистриктната комисия.

Участваха около 25 приятели от Ротаракт клубовете София-Балкан, София-Център, София Вито-

ша-Изгрев, София, Пловдив и интерактори. Турнирът беше официално открит от DRR Радена Драгиева и Илиана Младенова от Интеракт клуб СМГ, която в Месеца на Интеракт беше Дистриктен ротаракт представител за един ден!

Нагпреварата беше оспорвана, участниците показаха завидни умения на пистата и в крайна сметка купата грабна Александър Василев, президент на Ротаракт клуб София-Център.

Първо място за клубно представяне беше присъдено на Ротаракт клуб София-Балкан, които излъчиха най-много участници. Сред тях се отличиха Йордан Терзийски, Александър Неев, Евелина Костенска, Светльо Сизов, Евгени Григоров, Марина Василева.

В края на турнира Илиана Младенова от Интеракт клуб СМГ получи от DRR Радена Драгиева специалната грамота DRR ЗА ЕДИН ДЕН. С това Радена Драгиева даде старт на инициативата на РАК София-Балкан „Ръка за ръка - ротарианци, ротарактори и интерактори, заедно да сбъднем мечтите си!

Мария Алексиева, РАК София-Балкан

РОТАРАКТ ШУМЕН НА СЕДЕМ ГОДИНИ

На 29.11.2008 г. Ротаракт клуб Шумен отпразнува седмия си рожден ден. Седем години не са много, но не са и малко. През последните години обновихме състава си и можем да се похвалим с много свършена работа.

През месеците август-септември за втора поредна година организирахме и проведохме кампания "Дарете своето ресто". В поставените касички в най-големите магазини в града шуменци имаха възможност да дарят рестото от покупките си. След приключване на кампанията със събраните 1400 лв. закупихме противогрипни ваксини, медикаменти и санитарни материали за възпитаниците на Дома за деца с умствени увреждания "Калинка" в с. В. Друмев.

Направихме и опит да накараме родителите в нашата област да бъдат малко по-отговорни към децата си, да знаят в кое време къде се намират и какво правят. Така реализирахме кампанията "Детето ти!!!" с партньорството на шуменските медии. В продължение на един месец по най-слушаните местни радиа ежедневно по няколко пъти се излъчваха два радиоклипа с призив, с който стигнахме до масовата аудитория на родителите.

През студения януари се опи-

тахме да сгреем сърцата на възрастните от Дом за стари хора в Шумен. Посетихме ги, за да си поприказваме и да засвидетелстваме своето внимание към тях, а на тържване им подарихме книги от личните си библиотеки.

През горещия юли направихме всичко възможно да разнообразим децата, лишени от родителски грижи, от Дом "Слънце" в гр. Каспичан, като с помощта и на ротарианци закупихме люлки и играчки за пясъчника.

Февруари изграхме бридж-белот благотворително и със събраните средства от таксите за участие озеленихме градинката зад Руски паметник в Шумен, чието състояние поддържахме и досега. Това ни научи, че ако сме заедно, можем да постигнем своите цели и можем както да се забавляваме, така и да работим заедно.

В началото на новата ротарианска година монтирахме прожектори в двора на ПМГ "Нанчо Попович" в Шумен, за да могат децата да изгряят необезпокоявани и през летните вечери и да бъде светло в душите им.

Съвместно с Inner Wheel проведохме благотворителен обяд, на който събрахме суми от томбола, които предоставихме за националната кампания "Искам бебе".

А проектът, с който аз лично като член на Ротаракт клуб Шумен, се гордея най-много е възобновяването на Интеракт клуб Шумен. Запознахме се с много млади хора, които са гордост за своите родители и за града ни. Забавлявахме се заедно и работихме заедно. Надяваме се да продължим своята работа в семейството на Ротари все така заедно, както в началото.

Това е краткият обзор на работата в последно време в нашия клуб. Благодарим на Ротари клуб Шумен, които ни подкрепят във всички наши начинания и са винаги до нас! Благодарим и на приятелите, които уважиха седмия ни рожден ден! Забавлявахме се страхотно. Очакваме с нетърпение следващи срещи с вас!

Милена Димитрова
Ротаракт клуб Шумен

БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Д-р Диана Божилова

Д-р Диана Божилова е автор на книгата „България в ЕС“, издадена в Лондон през ноември 2008 г. по предложение на преподаватели от университетите Оксфорд и Кингс Колидж, което тя приема с удоволствие като едно голямо предизвикателство към млад учен.

Предстои публикация на книгата на български език. Д-р Диана Божилова е преподавател и научен сътрудник А.С. Ласкаридис в катедра „Елинска Обсерватория“ в университета ЛСЕ в Лондон.

Основна тема на книгата е предложеният модел на присъединяване от страна на ЕС към държавите от ЦИЕ (плюс 2), целящ реформиране в структурата на държавните институции и държавните политики, както и в работата и отношението на служителите на държавната администрация до степен, до която те са съвместими с нормативната рамка на ЕС. По принцип, дълбочината на реформите изисква много повече време от това, за което страните от ЦИЕ се превърнаха от държави кандидати в държави членки на ЕС. За сравнение, Великобритания чака своето членство повече от 14 години през 60-те и 70-те години на миналия век, а Гърция – повече от 13. Това се случва в период, когато нормативната рамка на ЕО е много малка и съответно нейното възприемане е много по-лесно. Страни като Финландия и Австрия стават членове едва в средата на 90-те години, след като дълго време са били членове на Европейската свободна икономическа зона. В този смисъл, макар днес пътят на България към ЕС да изглежда дълъг и неравен, той де факто се равнява на 5-7 години – от решението на Съвета в Хелзинки през 1999 година, като начало на предприемаческия процес за България, Румъния и Словакия, до Съвета в Копенхаген през 2004 година, когато разширяването става факт за ЦИЕ 8 плюс 2 и през 2006 година, когато същото се препотвърждава за България и Румъния.

За изминалия период обемът на нормативната база на ЕС се е увеличил драстично. През 80-те години преговорните глави за Гърция, Испания и Португалия са едва 21. През 90-те години – те са 25, а при петото разширяване – вече 31. За страните от следващата вълна, те са 35. Паралелно с реформите на прехода, които България и други страни провеждат, ЕС не спира своето развитие. Тъкмо напротив. Развива се стълб Правосъдие и Вътрешен ред, иначе изключително слабо регулирана област на ниво ЕС. Добавя се стълб Външна политика, напълно нов елемент с оглед на това, че ЕС може да предлага хуманитарна помощ и мироопазващи сили, но е не-ефективен по отношение разрешаването на военни конфликти, като тези в бивша Югославия и около Каспийския басейн, макар да е най-големият донор на финансова помощ. Докато България се опитва да възприеме обема на законодателните нормативи на ЕС, той провежда няколко цялостни реформи, а именно чрез Договора от Маастрихт от 1993 година, Договора от Амстердам от 1997 година, Договора от Ница от 2001 година и Конвента за Конституция на ЕС, с които се прави опит за цялостна структурна реформа на ЕС, с оглед нарастването на неговите членове до 27.

В този контекст, аз мисля, че ЕС прилага погрешно последователността на реформите в България. Както вече споменах, те имат три насоки

институции, политики, начин на мислене или отношение.

Моето наблюдение, показва, че именно това е правилният ред на приложение. ЕС обаче започва с реформа на политики при нереструктурирани институции. Това създава огромни трудности и забавя процеса. Силното срещане на изпълнителната със съдебната власт в нормативната база (например, Министерът на Правосъдието участва в заседанията на ВСС, макар и без право на глас), високото ниво на централизация при взимане на решения в изпълнителната власт (наследство от периода преди 1989), както и липсата на конкурсно начало и реално прилагани етични кодекси, води до невъзможност да се реализират ефективно политиките на ЕС. В своята същност те са много ясно разделени по видове – изпълнителна, съдебна, законодателна, както и по ниво на приложение с много ясно изявена децентрализация. Вследствие на това явно противоречие,

българската съдебна система получава много ниска оценка за своята работа.

Според Световния Корпоративен Индекс по скала от 1 до 100, етичният индекс в системата се оценява на 22.4. За сравнение в Чехия той е 37.4, а в Словакия – 37.9. В Швеция той е 93.2, а във Великобритания – 92.1. Индексът на България е по-слаб от този в Сърбия, ФИРОМ и еднозначен с този в Турция. ЕС започва ефективна работа в тази насока с България едва през 2002 година или в средата на предприєдинителния процес. На лице е слабо разбиране за системата, поради липса на база данни и непрозрачност в работата на магистратите по отделните казуси.

При подобни наблюдения и множество анкети се поставя и въпросът за корупцията в публичния сектор. Бих искала да подчертая, че нейната концентрация сред администрацията по принцип е белег на развиващите се държави. В развитите държави, тя е много по-силно изявена в частния сектор. Броят на архивирани казуси е малък – от 95 за 1998 година до 262 за 2004 година. Присъди са издадени в 25% от случаите. Критиките на ЕС към България са много. Но самият

ЕС не разполага със собствена нормативна рамка за борба с корупцията.

Той разчита на няколко международни конвенции, които и днес не са ратифицирани от всички държави-членки на ЕС. ЕС не разполага със собствена база данни за това престъпление – корупцията. Не разполага и с органи, които да извършват наблюдение, изключая ОЛАФ по отношение разходването на бюджетните средства. Това води до парадокса, че предприєдинителният процес насърчава корупционните практики, вместо да ги ограничи. Ключова се оказва ролята на гражданското общество и на Омбудсмана. В това отношение

България драстично изостава.

Тя няма развито и най-вече работещо гражданско общество. Липсват ясно изявени граждански структури, които да отстояват съответно гражданските интереси.

Гражданското общество обема пространството между държавните структури и семейната единица. Характеристика на посткомунистическите общества в Европа е, че те са слабо организирани в неформални структури. Важно е също да се отбележи, че докато броят на гражданските формации расте в периода след 1989, гражданското общество остава слабо развито. Две са най-често срещаните обяснения за това развитие. От една страна, се смята, че то е следствие на режимите, управлявали до

1989. От друга страна, че вината се състои в начина на извършване на преход към демократично управление след 1989. Историческата памет е съществен елемент в изграждането на гражданската позиция, но не по-маловажно е нейното отъждествяване с настоящето, което силно се влияе от това в какво настояще се развива гражданското общество. Въпреки тези сходни белези на европейските посткомунистически общества, между тях съществуват изяви разлики. По отношение броя и яснотата на целите за страната ни в рамките на следващите 10 години, България се нарежда след Чехия, Латвия, Полша, Румъния, Русия, Словакия, Турция и гр. В тези държави обществото има много по-ясно изявено виждане за своето бъдеще.

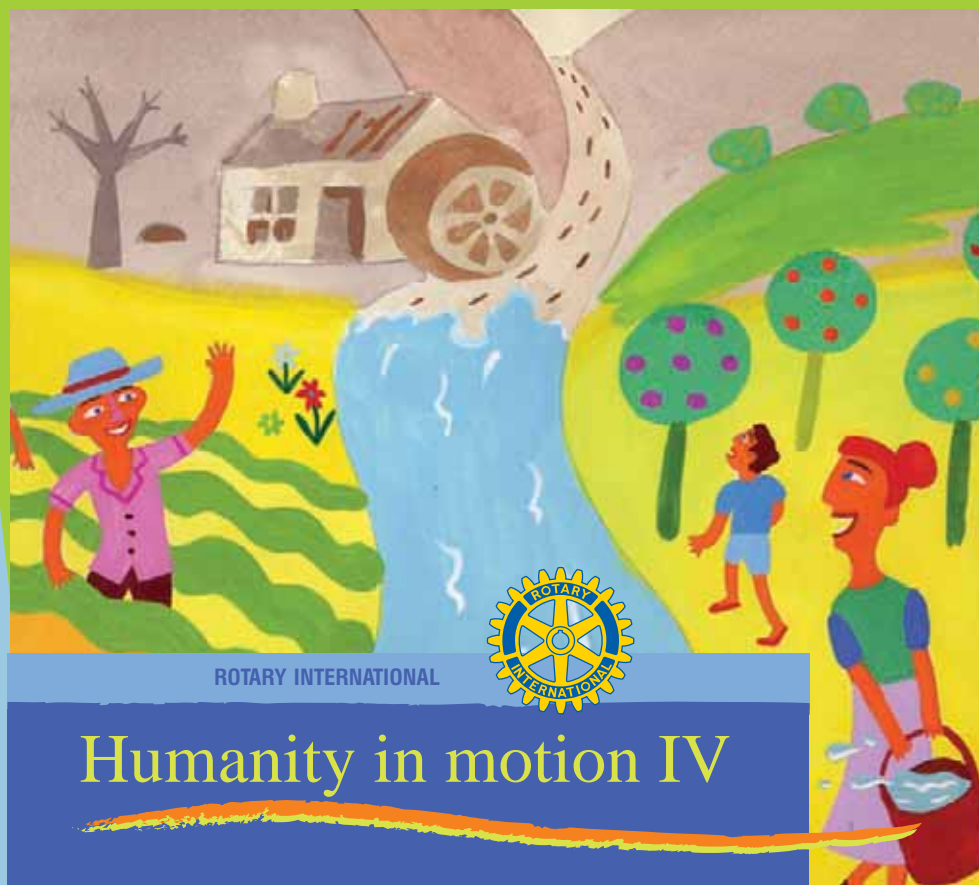
Степенувайки целите по важност, българинът на първо място поставя вътрешния ред и сигурност

(73% от анкетирани от World Values Survey), а на второ – борбата с растящите цени в страната (12%). За сравнение, в Чехия за вътрешен ред настоява 54% от населението, като над 25% биха желали още по-голяма роля за гражданското общество в управлението на страната. В Естония, Унгария, Литва и Латвия, резултатите са сходни с тези в Чехия. Резултати, подобни на тези в България се наблюдават единствено в Албания, Босна и Херцеговина. Това поставя пред българската държавност и общественост изключително важни въпроси за нагласите към собствената ни страна, носейки чувството за сигурност в политическия, обществен и икономически живот, както и дългосрочното планиране за вида общество, което искаме да имаме. Обществото ни се стреми да намали ролята на материалното в живота ни и по този показател е малко над средното за Европейските посткомунистически общества с 60% (55% - средно). По отношение на работната етика само в България и Хърватско тя е толкова ниска. Около 36% от населението ни смята професионалната изява за важна. За сравнение, този процент варира между 8% в Словакия и 19% в Унгария, със средна база за всички посткомунистически общества в Европа от 19%. Тоест, в обществените ни нагласи съществува известен дисбаланс между целите, които желаем да постигнем и начина, по който се стремим към тяхното осъществяване.

В заключение:

Много бих искала да направя прогноза по отношение гражданското общество. Но България не е съумяла да изгради такова вече 130 години и за мен е много трудно да напиша прогнозна оценка на неговото развитие.

Популяризирайте Ротари във вашата общност

Поговорете осведомеността на обществото и увеличете клубните си членове с Humanity in Motion IV (Хуманност в действие IV) - пълен набор от социални реклами за Ротари за вашите местни медии

Комплектът включва 3 CD и 1 DVD с материали, предназначени за:

- Социални реклами за телевизия
- Социални реклами за радио
- Социални реклами за билбордове
- Печатни социални реклами
- Приложения към вестници
- Средство за привличане на нови членове

Можете да използвате материалите в предлагания формат или да им придадете местен характер и да ги адаптирате към нуждите на клуба

Свалете от www.rotary.org или
заявете безплатно Humanity in Motion IV (612) на:
shop.rotary.org • тел. 847-866-4600 • факс 847-866-3276 • shop.rotary@rotary.org